

De huismuis (Mus musculus L.)

Familie : ware muizen (Muridae)

Orde : knaagdieren (Rodentia)

1. Algemeen

Huismuizen komen zoals de naam al zegt veelvuldig binnen gebouwen voor. Bij overlast van muizen in gebouwen, hebben we meestal met huismuizen te maken. Ze kunnen ook wel buiten worden aangetroffen in het veld. In het najaar willen ze van daaruit wel naar gebouwen toe trekken. Overlast van huismuizen wordt vaak door mensen zelf veroorzaakt doordat zij omstandigheden creëren die gunstig zijn voor huismuizen waardoor zij schuilplaatsen, warmte en voedsel vinden. Componenten die van belang zijn voor het leven en de ontwikkeling van huismuizen.

2. Uiterlijke kenmerken

Kleur

De kleur is nooit bepalend voor een soort. Huismuizen variëren in kleur van lichtbruin tot donkergrijs. De buikzijde is lichter van kleur.

Bouw

Huismuizen wegen slechts 15-30 gram, zijn slank gebouwd, hebben een spitse snuit, grote oren en kraalogen. Ze hebben een lange staart welke even lang of zelfs langer is dan het lichaam. Een volwassen huismuis is ca. 7-10 cm. groot.

3. Ontwikkeling

Huismuizen worden gemiddeld 1 jaar oud. Een wijfje krijgt gedurende haar leven gemiddeld 6 tot 10 worpen. Na 2 maanden is een wijfje al geslachtsrijp en zal doorgaans direct worden bevrucht. De draagtijd is 3 weken. De gemiddelde nestgrootte bestaat uit 5-6 jongen. Vaak wordt een wijfje al weer bevrucht voordat de jongen het nest hebben verlaten. Bij gunstige omstandigheden gaat de ontwikkeling dus erg snel. De jongen worden kaal en blind geboren en wegen slechts 0,5 tot 1 gram. Huismuizen zijn zoogdieren wat wil zeggen dat de jongen worden gezoogd. Deze zoogperiode duurt 3 weken. Hierna verlaten de jonge muizen definitief het nest.

4. Voedsel

Per dag eten huismuizen 3-5 gram voedsel. Ze hebben voorkeur voor zaden, peulvruchten en vetrijk voedsel zoals kaas en spek. Gedurende de dag doen ze wel 30 plaatsen aan waar ze wat voedsel tot zich nemen. Dit is de reden dat huismuizen grote schade kunnen veroorzaken aan producten. Ze hebben slechts weinig vocht nodig dat vaak aanwezig is in de vorm van condens op oppervlakken.

5. Verspreiding en habitat

Huismuizen leven in familieverband, we noemen dit een populatie. Binnen de populatie heerst een zekere rang- of pikorde met bovenaan enkele dominante mannetjes. De populatie kent een territorium. Er kan een hevige strijd ontketend worden bij vreemde indringers. Wanneer een populatie te groot wordt, treedt grote sterfte op, worden nesten kleiner of verplaatsen zij zich naar locaties met gunstigere omstandigheden. Elke locatie waar voedsel aanwezig is, schuilplaats en warmte is geschikt voor huismuizen. Bij aanwezigheid van deze factoren en de mogelijkheid om binnen te dringen, zullen huismuizen vaak te vinden zijn.

6. Sporen

Aanwezigheid van huismuizen is waar te nemen aan sporen die de dieren achterlaten. Voorbeelden hiervan zijn:

- Levende/dode dieren
- Uitwerpselen; muizenkeutels zijn ca. 5 mm. lang en 2 mm. dik en lijken op hagelslag
- Pootafdrukken (prenten)
- Holen
- Buiksmeer
- Knaagschade
- Stank, muskusgeur

7. Preventie en bestrijding

Huismuizen komen overal voor in Nederland. Ze hebben een groot aanpassingsvermogen, kunnen goed graven, klimmen en zwemmen. Overlast en schade ontstaat pas op het moment dat de populatie te groot wordt doordat de omstandigheden gunstig zijn zoals aanwezigheid van voedsel, mogelijkheid om binnen te dringen, schuilplaatsen en warmte. Deze omstandigheden zijn al snel aanwezig gelet op het weinige voedsel dat zij dagelijks nodig hebben. Deze gunstige omstandigheden worden in veel gevallen door de mens zelf gecreëerd. Als mens kunnen, en moeten we hier dan ook zelf iets aan doen. We moeten niet wachten tot overlast wordt ervaren maar voorkomen dat dit gebeurt door het treffen van weringsmaatregelen.

Wanneer na het treffen van weringsmaatregelen de overlast van muizen aanhoudt, is het mogelijk alsnog een bestrijding uit te voeren. Het beste resultaat is te behalen door de muizen weg te vangen door het plaatsen van klemmen. Er bestaat een heel assortiment aan klemmen. Een eenvoudige klapval werkt perfect wanneer deze juist is geplaatst. Voordat echter wordt overgegaan tot het plaatsen van klemmen, dient tenminste het voor muizen bereikbare voedsel te worden verwijderd. Dit verhoogt de kans dat de muis in de klem loopt.

Zowel voor particulieren als voor professionals bestaat de mogelijkheid om biociden (bestrijdingsmiddelen) te gebruiken. Biociden mogen alleen binnen gebouwen worden toegepast. Voor particulieren zijn kant en klaar lokazen verkrijgbaar. Professionals beschikken nog over een grotere diversiteit aan middelen.

Naast het wegnemen van voedsel gelden diverse andere weringsmaatregelen die dienen te worden getroffen om een goed bestrijdingsresultaat te behalen. Hieronder een opsomming hiervan:

- Muren mogen geen openingen vertonen welke groter zijn dan 0,5 cm om binnendringen van muizen te voorkomen
- Ventilatievoegen dienen te zijn voorzien van roosters
- Deuren dienen goed sluitend te zijn
- Voorkom dichte plantengroei
- Voorkom opslag van materialen tegen gevels, opslag dient overzichtelijk te zijn
- Zorg voor een schone omgeving
- Opslag afval in afgesloten containers, zorg voor regelmatige afvoer
- Voedsel voor (huis)dieren in afgesloten tonnen opslaan

8. Verspreiding van ziektes

Doordat huismuizen overal hun uitwerpselen en urine achter laten, verspreiden ze hiermee ziektekiemen die kunnen leiden tot voedselvergiftiging wanneer voedsel hiermee in aanraking komt. Ook kunnen ze met hun uitwerpsel voorraden verontreinigen. Aanwezigheid van huismuizen is waar te nemen aan de kenmerkende muskusgeur.